

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: **ION N. CESADESCU**REDACTOR-PROPRIETAR: **I. S. CODREANU****ABONAMENTUL**

Pe an, în România, cu Tabla.	45 lei
6 luni	20 »
3 luni	10 »
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, **CALEA RAHOVEI—5**
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Râurile navigabile și flotabile în raport cu Domeniul public, de d-l C. Orănescu ;

JURISPRUDENȚA :

Curtea de casație, s II : *G. P. Poteu cu S. G. Gheorghiu ;*
Idem, s. III : *Moștenitori Ekert cu Ministerul de finanțe ;*
Toastul ținut de d-l profesor N. Basilescu la Banchetul «Curierului Judiciar» dela 1 Maiu cor.

Scrisoarea d-lui I. Cohen-Lănarul, relativă la sărbătorirea «Curierului Judiciar».

Informațiuni

RÎURILE NAVIGABILE ȘI FLOTABILE ÎN RAPORT CU DOMENIUL PUBLIC

Vom discuta chestiunea mai întâi din punctul de vedere al principiilor generale, pentru a o preciza apoi într-o problemă de speță.

Art. 19 al. ultim din Constituție pune principiul : «Libera și neimpedica întrebuințare a râurilor navigabile și flotabile, a șoselelor și altor căi de comunicație este de domeniul public». Iar articolul 131 din Constituție, pune un desiderat, ne-realizat nici până azi, ca să se voteze legi speciale pentru regulamentul chestiunilor cuprinse în acel text, și aliniatul 8 al acestui articol e privitor la fluviile și râurile navigabile și flotabile. În debaterile constituantei nu e nicio discuție asupra acestei chestiuni, deci nicio lamurire.

De asemenea, art. 476 din Codul civil pune a-celeași principii că «Drumurile mari... fluviile și râurile navigabile sau plutitoare, țărmurile, adăogirile către mal etc., sunt considerate ca dependențe ale domeniului public».

Să stabilim mai întâi ce este domeniul public.

Chestiunea deși elementară, e necesară a fi definită, pentru a nu se naște confuzie, căci domeniul public fiind în obștească întrebuințare, nu înseamnă că fără nicio regulamentare poate fi folosit de oricine, cu singură restricțiune ca direct

și imediat să nu aducă vătămare altuia, și obșteasca întrebuințare trebuie să fie una și aceeași, dacă e un râu pentru plutire, dacă e un drum pentru mers, iar nu ca fiecare să-l folosească pentru un fel de întreprindere.

Problema deși aparține mai mult dreptului public, e cercetată și în dreptul civil, pentru că proprietatea privată cu exercițiul ei, are nelincetate și nenumărate puncte de atingere cu domeniul public.

Intr'un sens larg, domeniul public «cuprinde toate bunurile cari aparțin colectiv unei națiuni». El se subdivide ca mod de administrare și interesând numai dreptul public, în domeniu național, departamental și comunal. Din punctul de vedere al dreptului privat însă, distincțiua nu are interes.

Pentru a evidența mai bine caracterul domeniului public, vom mai reproduce și o definiție de antitesă, prin care se împart bunurile în particulare, cari sunt la libera dispoziție a particularilor, alienabile și prescriptibile și acele ce nu aparțin particularilor și cari sunt inalienabile și imprescriptibile. Caracterul mai temporar, sau mai permanent, cari ar diferenția aceste corolare a ambelor proprietăți e supus și el variațiunelor timpului, căci fiecare din acele bunuri pot pierde sau căpăta caracterul inalienabilității și imprescriptibilității. Și mai e o diferență: Aceste două corolare la un fel de proprietate țin de natura ei, la alta de declarațiunea legii.

Pentru cei vechi domeniul public e *res publica* sau *res communes*, cari nu este al nimănu și servesc la toată lumea. De această idee se alătură și unii autori moderni individualiști, cari nu înțeleg proprietatea nelegată de personalitate, de individ, de aceea o apropie de proprietatea colectivă, pentru a nu se face proprietar o ficțiune. Aceea ce însă pentru toți autorii distinge domeniul public, e calitatea lui de *utilitate publică*. Imprescriptibilitatea aci e consecința domeniului public, iar inalienabilitatea își are istoricul în jurământul

regilor, de a conserva domeniul public intact succesoriilor, pentru a se evita ruina regalității. Căci în trecut domeniul statului se confunda cu domeniul regelui, domeniul coroanei, care mai târziu trece în domeniul național, căruia i se adaugă riurile și drumurile, pe cari se obicinuie a le vedea ca bunuri publice.

Domeniul public se compune din două părți, unul care nu e susceptibil de apropiere privată, ca drumurile, riurile, etc., și care constituie domeniul public propriu zis, de care ne ocupăm și altul care își are analogul în proprietatea particulară și formează domeniul privat al Statului.

O a doua chestiune de principiu este de a se ști, dacă domeniul public se determină numai prin natura sa, sau este necesară o declarațiune a legii, în afară de enunțarea principiului. Cu alte cuvinte, îl indică împrejurări de fapt, ce se încadrează într'un principiu general, sau e nevoie de o enumerare limitativă a legii, peste care nu poate nici crește nici scădea? Chestiunea are interes mai ales pentru râurile navigabile și flotabile. Căci dacă la un moment dat, o astfel de arteră de comunicație, aceste drumuri ce merg singure cum le numește cineva, erau proprii pentru obștească întrebuințare, deci aparțineau domeniului public, la un moment dat pot pierde acest caracter și în acel caz, e necesar de a se ști, dacă pierzând de fapt caracterul domeniialității, trebuie și o declarațiune a legii, sau e o chestiune de fapt, a cărei constatare în caz de litigiu între Stat și particulari, aparține instanțelor de fond. Chestiunea e controversată.

Laurent spune, că râurile și fluviile navigabile aparțin domeniului public, atât cât natura le pune în domeniul public. Când natura le-a scos, ele încetează de a avea acest caracter. Pentru ca să-l păstreze, trebuie ca transportul de oameni și lucruri să fie permanent. Domeniialitatea fiind o chestiune de necesitate, nu trebuie fără o realitate practică, să se sustragă bunuri activității inteligenței indivizilor. Și un râu sau fluviu va păstra particularitatea domeniialității, atât cât transportul de oameni și lucruri va fi posibil, și toți autorii sunt de acord că nu e vorba de plutirea unor lucruri izolate, ci o plutire de utilitate publică. Și când se pierde această calitate, rațiunea care le-a dat în domeniul public dispărând, încetează și efectul care e domeniialitatea. De asemenea Duranton (V. 5) spune că «râurile navigabile și flotabile nu aparțin domeniului public, decât în punctul unde sunt astfel, iar în celelalte părți riveranii se pot folosi de apă».

Aceeași idee rezultă din analiza pe care o face Planiol asupra acestei chestiuni. Pentru dânsul un râu, care în adevăr are caracterul real al na-

vigibilității sau flotabilității, chiar dacă n'ar fi cuprins în o declarațiune a legii, el face parte din domeniul public. Deci e ceva deasupra legii cari îi dă acest caracter. Și atunci e aceeași raune a admite, că atunci când realmente nu e navigabil sau flotabil, chiar când există declarațiunea legii, ese din domeniul public, căci în acest caz legea e o funcțiune a naturii, care singură dă și ridică caracterul domeniialității. Acest lucru îl spune și Baudry & Chauveau (Les Biens) că nomenclatura legii nu trebuie considerată ca limitativă și credem că nici restrictivă fie pentru augumentare fie pentru diminuare, căci dacă pentru una, cum spune Baudry, e o chestie de fapt supusă aprecierii tribunalelor, e aceeași raune, ca aceeaș consecință să fie pentru ambele cazuri. De oarece a aștepta ca mașina legislativă să funcționeze la fiecare moment adaptând formal variațiunile de fapt principiului legii, e a da legilor o mobilitate incompatibilă cu natura lor, care trebuie să cuprindă principii generale, cari dacă nu sunt permanente, dar vremelnicia lor nu e o chestie de clipă.

Și Boileux (V. II) spune că sunt două moduri în cari un fond încetează de a fi domeniul public: *expres* când Statul o spune prin lege și *tacit* prin împrejurări de fapt, a căror evoluție necontestat, rămâne la aprecierea tribunalelor. Și aceeași idee o găsim în Aubry & Rau (V. II) când spune că lucrurile ce intră în domeniul public, trebuie să se reîntorcă cu titlul de proprietate ordinară, în caz când încetează destinațiunea lor.

Singur Marcadé afirmă, că aparține autorității să declare dacă un râu este navigabil sau flotabil.

Dar credem că din însuși textul legii, fie al principiului pus în Codul civil, fie al celui pus în Constituție, rezultă această consecință. În adevăr, legea pune în domeniul public riurile navigabile sau flotabile. Și anume cari? Se înțelege acele ce vor avea acest caracter. E adevărat, Constituția făgăduiește să ne spună anume cari prin art. 131, dar n'a spus-o și bine a făcut căci ar fi trebuit s'o spue prea des.

În cât credem că un râu aparține domeniului public, atât cât el are realmente caracterul navigabilității sau flotabilității de utilitate publică, și aceasta e o chestiune de fapt, a cărei apreciere e un atribut al instanțelor judecătorești.

În dreptul administrativ Ducroc pune principiul, că deși în practică domeniul public e declarat pe cale de autoritate, dar în realitate, caracterul și și natura intrinsecă a lucrurilor le clasează în domeniul public, și autoritatea care nu ține seamă de aceasta comite un exces de putere.

În jurisprudență e controversată chestiunea de a se ști dacă constatarea navigabilității și plutirii

unui riu e un atribut al autorității administrative sau judecătorești.

Adevăratul ei caracter juridic însă e o chestiune de contencios administrativ. O a doua chestiune de principiu. Un riu realmente navigabil sau flotabil în partea lui inferioară, dar ne navigabil și neplutitor în partea lui superioară. Se poate concepe, ca o parte să aparțină domeniului public și o parte nu? Cei vechi făceau distincție între un riu navigabil și unul care face pe altul navigabil și un riu care nu îndeplinește nici una din aceste funcțiuni.

Se înțelege, că din acest punct de vedere distincția e dificilă, căci atunci raționamentul ar atinge toate rîurile, căci cele mici formează pe cele mari. Totuș, spune Laurent, deși lucrul e indoelnic, și aci, când e vorba de o parte navigabilă a unui riu și o parte ne navigabilă, e aceeași rațiune a decide în același chip, când o parte aparține domeniului public și când nu, când are loc de drept acest fel de expropriere în folosul utilității publice și când nu, căci e un fel de expropriere a riveranilor, care se face *ipso jure*, îndată ce realmente se valorează utilitatea publică.

Proudhon face o analogie între drepturile riveranilor potrivit art. 578 și urm din Codul civil asupra răurilor ce nu sunt în domeniul public, — și asupra proprietății cărora se știe ce nesfârșită controversă există — și între dreptul Statului de a controla exercițiul dreptului de proprietate a riveranilor părții superioare nenavigabile a cursului, mărginindu-le proprietatea în interesul navigațiunei părții inferioare, după cum în cazul art. 578 proprietarul superior nu se poate folosi de apărutului dăunând proprietarului inferior. Căci dreptul acelor riverani nu e o proprietate absolută și exclusivă, ci o coproprietate a cărei folosință e subordonată intereselor comune, de aceea riveranii superiori nu pot absorbi cursul.

Analogia chiar dacă ar fi exactă, nu poate duce la restricțiuni, decât dacă realmente folosința riveranilor părții neplutitoare, daunează navigabilității părții plutitoare. Și atunci dacă Statul, în vederea unui interes public impune restricțiuni proprietății, nu are drept a-l despuia pe proprietarul riveran de dreptul său fără a-l despăgubi, cu atât mai puțin de a cere el plată, când riveranul își exercită dreptul său, fără a se dovedi că prejudiciază navigabilității.

În cât credem că și aceiași rațiune de a se hotărî de instanțele judecătorești, când o parte a unui riu e de domeniul public și când nu e, ca și atunci când o apă pierde caracterul plutirei, căci ar fi ca fără nicio utilitate să se scoată din folosința economiei private și deci din comerciu,

lucruri cari prin natura lor intrinsecă nu sunt susceptibile de utilitate publică.

Iată de ce ne permitem a nu împărtăși opinia Inaltei Curți de casație s. III, care prin decizia No. 35/910 vezi *Curierul Judiciar* No. 20 din 14 Martie 1910 și *Dreptul* No. 25 din 28 Martie 1910, unde distinsul profesor D. Alexandresco, adnotând-o o aprobă, casează sentința Trib. Roman, care hotărîse, că nu aparține domeniului public riuul Moldova, de oarece de fapt nu este plutitor, deși Regulamentul organic îl declară astfel prin art. 158. Credem a ști că alte dați, Inalta Curte s'a pronunțat și în alt sens și regretăm că nu avem acele decizii spre a vedea motivele.

Dar chestiunea de speță mai are și altă importanță.

În adevăr s'a zis: Atât Constituția cât și Codul civil, pun principiul de determinare a domeniului public. Regulamentarea lui aparține legilor speciale; potrivit dezideratului din art. 131 din Constituție și pentru acele deziderate ce nu s'au transformat în legi, urmează a ne referi la legile anterioare, căci art. 1912 din Codul civil abrogă legiuirile anterioare, numai atât, cât nu sunt conforme cu legile actuale. Și cum Regulamentul organic al Moldovei, prin art. 158, și al Munteniei, prin art. 165, determină cari râuri sunt navigabile și plutitoare, acelea intră în domeniul public. Și Statul având administrațiunea domeniului public, el are dreptul de a opri folosința privată, sau de a supune unei indemnizări, pentru ca folosul unuia să se întoarcă în folosul public pe calea perceperei unor taxe, de pildă pentru o așezare de mori cum era speța. Dar dacă e vorba de taxe pe care Statul le încasează în virtutea dreptului public, unde este legea sau regulamentul care să stabilească norme? Când Statul, fără această regulamentare cere taxe și face tocmele pentru fiecare particular ce vrea să înființeze o moară sau altă industrie, el face o administrație de domeniu privat și chiar și acestea sunt supuse unor reguli de comptabilitate generală, și apoi ceea ce e mai serios Statul mărturisește că nu e vorba de un domeniu public, deci nu e vorba de o navigabilitate căreia aceste industrii să-i dauneze, și dacă acele râuri i-au fost date în domeniu public, apoi numai pentru aceste rațiuni s'a dat, care dispărând nu se poate erija în proprietar asupra drepturilor riveranilor.

Dar ipotetic să admitem, că în ce privește domeniialitatea, legiitorul nu a pus numai principiul din Constituție și Codul civil, ci a înțeles până la o regulamentare să se refere la legiuirile anterioare. Atunci una din două: Sau legiitorul pune principiul domeniialității râurilor și fluviilor după caracterul lor navigabil și flotabil, pe care nedeterminându-l urmează să-l aprecieze instan-

tele de fond, sau se referă la legiuirile anterioare, cari trebuie să-și găsească aplicare în principiul lor întreg căci nu ne arată că se abate. Și-ar fi putut să o facă, căci au urmat legi în legătură cu această chestiune.

Așa, la 1872, s'a votat legea pentru administrarea domeniilor Statului, care spune că ministerele trebuie să facă inventare de bunurile imobiliare afectate domeniului public; la 1888, legea navigațiunii fluviale și maritime, care spune că se referă la navigația pe Dunăre și la râurile navigabile din interiorul țării, fără să le arate; la 1906, s'a votat legea pentru declararea Lotrului ca râu plutitor aparținând domeniului public și, chiar în această lege, se spune și se justifică pe rațiunea că a fost în todeauna și este plutitor.

Dar ducându-ne la Regulamentele organice, trebuie să ținem seama de deosebirea care e între textele celor două regulamente. Așa, art. 165 din Regulamentul Munteniei, spunând nu cari râuri sunt plutitoare și navigabile, căci nu zice aceasta, dar cari ar putea fi, preconizează anumite măsuri ce trebuie să ia, ca să capete caracterul domeniialității de care îl condiționează, să se trimită meșteri să curețe matca, etc.

Până atunci navigabilitatea și flotabilitatea lor rămâne o chestie de fapt. Și pentru cazul când acele lucrări se vor face, prevede anume ca morile, zăgazurile și podurile aducătoare de venituri să fie stricate cu o «cuvincioasă despăgubire».

E greu a se susține cu acest text, că pentru Muntenia avem o determinare legală a râurilor navigabile și plutitoare, pentru a se ști dacă intră în domeniul public. E o dorință a legii de a le face plutitoare pe toată întinderea lor și atât. Și atunci, potrivit textului Constituției și Codului civil, care enunță principiul, chestiunea e de fapt, pentru a se constata în fiecare caz dacă intră în acel principiu sau nu.

Pentru Moldova chestiunea se prezintă altfel și ar trebui ca textele din Constituție și cod să le întorcem când pe o față când pe alta, după cum e vorba de Muntenia sau de Moldova. În adevăr textul Regulamentului organic, art. 158 declară Siretul și Prutul navigabile în mod categoric și în vederea acestei folosințe publice «se vor strica ezeturi, mori, poduri cu o potrivită despăgubire».

Când e vorba de Moldova și Bistrița și ele sunt declarate plutitoare, dar textul spune formal «că nu se vor sminti ezeturile, morile și podurile ce sunt pe aceste ape».

Deci, se menține cele existente iar, pentru viitor, nu le oprește. Care lege a modificat această situație și care să dea drept Statului să încaseze taxe, să le oprească pe cele din trecut și să oprească pentru viitor? Dacă, în adevăr, se consi-

deră aceste râuri în baza Regulamentului organic ca aparținând domeniului public, întrucât e vorba de drepturi recunoscute prin acel Regulament particularilor, Statul nu-i poate priva de ele fără o prealabilă despăgubire și o astfel de lege nu a venit. Și atunci ne întrebăm: Dacă Regulamentul este criteriul de a stabili domeniialitatea, atunci râuri mici ca Moldova au acest caracter și râuri mari ca Oltul, Jiul, Ialomița nu-l au căci, în Regulament, e dorința să fie făcute plutitoare, de aceea Domnul cu Obșteasca adunare va trimite meșteri pricepuți să curețe matca și să strice despăgubind, mori, poduri, ezeturi, iar pentru Moldova, Regulamentul trebuie să trăiască cu toată ființa lui. căci legea nu ne spune ce a desființat din el Constituția și Codul civil și ce a rămas. Și atunci chiar considerându-le plutitoare, morile, podurile rămân «fără a se sminti» chiar dacă am presupune că pentru viitor se opresc altele.

Și atunci noțiunea domeniului public nu se mai poate înțelege, căci față de unii au acest caracter, față de alții nu, iar Statul apare ca cel mai nedrept proprietar, căci ajungem la inegalități de situație, după cum vom fi dincolo sau dincoace de Milcov și în același loc după împrejurări.

În dreptul anterior, Codul Caragea nu definește domeniul public, dar Codul Calimach în art. 381, capitolul despre «dritul lucrurilor», arătând care este averea publică, ne spune că și riurile mari și riurile mici, și ne spune că se lasă pământenilor numai în întrebuintare.

Și din acel text se pare că concepția domeniului public, e mai mult aceea de *res nullius* decât de *res publicae* și aceasta e și tradiția Regulamentului, care însă nu mai cadrează cu principiul modern al domeniului public. Și aceasta se pare că e și concepția Codului Caragea cel puțin așa cum rezultă din art. 1 al cap. I partea II pentru lucruri.

Și atunci de sigur nu cu acele concepțiuni vom judeca azi domeniialitatea. Sistemul legiuitorului modern e altul, el pune principiul domeniului public, care în această materie fiind supus variabilității prin împrejurări de fapt, nu l-a regulamentat limitativ și bine a făcut, căci ar fi trebuit să intervină des cu modificări și a lăsat la aprecierea judecătorilor.

În acest caz instanțele de fond sunt în drept să aprecieze când o apă are caracterul utilității publice, deci al domeniialității. Și când nu-l are, riveranii vor putea să-și exercite, fie pe toată întinderea lui, fie în parte, dreptul de proprietate, potrivit art. 578 și urm. din Codul civil. Iar dacă folosința părții neplutitoare poate dauna părții inferioare plutitoare și Statul în vederea utilității publice va avea nevoie a impune restricțiuni dreptului de proprietate, trebuie să despăgubească.

Altfel printr'o declarațiune a legii, și aceea scoasă cu interpretări amalgamate din diferite legiuri, se spoliază riveranii de un drept de proprietate, fără nicio despăgubire și fără ca cel puțin să se aducă vre-un beneficiu utilității publice, erijându-se Statul într'un adevărat proprietar particular.

Aceasta e situația azi pentru riul Mollova cel puțin, din care cauză se nasc o sumă de litigii între Stat și riverani. Acest riu de fapt, pe toată întinderea lui, nu e plutitor în sensul utilității publice, și Statul în baza art. 158 din Regulament, oprește pe riverani dela folosința riului sub pretextul domenialității, al utilității publice care nu există, pentru ca apoi prin simple învoeli de speță să facă acte de administrațiune de domeniu privat, cerând taxe și arenze, înstrăinând astfel fie și temporar domeniul public, care se știe e inalienabil, ceace credem că e în contra principiilor și dreptului public și privat și Statul făcând o astfel de nedreptate nu dă o bună pildă.

Să legiferează destul de ușor la noi, ca să nu se vadă că e nevoie ca această chestiune să fie regulamentată într'un complex de norme, cari să înlăture abuzul și nedreptatea și să lămurască o situație echivocă. E și în interesul Statului și mai ales al particularilor pe cari trebuie să-i ocrotească.

Roman, 1910, Aprilie

C. Orănescu
Jude-Instructor Trib. Roman

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 16 Martie 1910

Președinte d-lui N. MANDREA, președinte

G. P. Petheu cu S. G. Gheorghiu

Declararea în fals a unui act de procedură.—Facultatea, pentru judecatori, de a suspenda instanța civilă, și pentru admiterea probei cu martori spre a dovedi că sunt indicii de fals. (Art 170, 173 și 181 din Proced. civilă).

1. Conform art. 170 din Proc. civilă, atunci când nu există acțiune publică deschisă pe calea principală pentru fals, ci numai partea face o alegațiune ca să obțină suspendarea procesului civil, această suspendare este facultativă pentru instanța civilă, având dreptul a suspenda procesul numai când găsește că sunt indicii de fals.

2. După art. 173 din Proc. civilă, admiterea probei cu martori spre a dovedi că sunt indicii de fals, este lăsată la facultatea și apreciere instanței.

Deciziunea 47/910.—Respins recursul facut de G. P. Petheu, contra deciziei Curții de apel din București, s. III, No. 4/910, dată în proces cu S. G. Gheorghiu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Saita, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați Popescu și Aslan, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I «Exces de putere și nemotivare:

«Am atacat în fals proces-verbal din 18 Decembrie 1909, dresat de agentul portăreilor G. V. Ionescu, în asistența comisariatului C. Simionescu, prin care se afirmă că s'ar fi îndeplinit formele prescise de art 74 din Proc. civilă pentru comunicarea copieii după deciziunea No. 59/909 a Curții de apel din București, secția III, la fostul meu domiciliu din str Șelari No. 10. Am indicat ca autor al falsului pe numitul agent și sub comisar, și am cerut să se suspende judecarea procesului în civil până când instanțele penale se vor pronunța asupra falsității acestui proces-verbal.

«Curtea de apel însă îmi respinge această cerere de suspendare, pe motiv că n'aș aduce în sprijinul ei nici un indiciu de seriozitate.

«Judecând astfel, Curtea de apel comite un exces de putere și dă o hotărâre nemotivată. căci pentru a-mi putea respinge cererea de suspendare procesului, ca neserioasă, trebuia dânsa să se bazeze și să invoace oare cari indicii de neseriozitate, ceace nu o face -, iar nu să-mi impună mie că înaintea sa (instanța civilă) să invoc dovezii ce aveam pentru stabilirea falsului dovezii cari, în speță, să reduceau la martorii ce urmau să fie ascultați de instanțele penale.

II «Exces de putere și violarea dreptului de apărare:
«Văzând că Curtea, refuză să suspende judecarea procesului în civil, pe motiv că n'aș aduce indicii de seriozitate pentru stabilirea falsului, am încercat să stabilesc falsul înaintea sa, și am cerut în acest scop de a se cita ca martor actualul locatar al imobilului din str Șelari No 10, și oamenii din serviciul său

«Curtea însă îmi respinge și această cerere, pe motiv că trebuia să cer acest preparatoriu mai înainte de respingerea cererii de suspendare a procesului.

«Prin acest mod de a judeca, Curtea de apel comite un exces de putere și o flagrantă violare a dreptului de apărare, ridicându-mi dreptul de a stabili falsitatea unui act ce mi se opunea, de și prin respingerea cererii mele de suspendare a procesului în civil nu se prejudicase încă întru nimic chestia falsității procesului-verbal».

III. «Exces de putere violarea art 163-169 din Proced. civilă:

«De oarece am atacat în fals procesul-verbal de comunicare a copieii de pe deciziune, Curtea, nu putea să judece nimic mai înainte de a se îndeplini formele prescise de art. 163-169 din Proc civilă ceace nu s'a făcut».

Având în vedere decizia supusă recursului prin care s'a respins contestația făcută de recurentul G. P. Petheu contra executării deciziei comerciale No 59/909 a Curții de apel din București s. III, dată în proces cu Spirea Gheorghiu;

Având în vedere că recurentul înaintea Curții de apel în susținerea contestației sale, a invocat că se înscrie în fals în contra procesului-verbal de comunicarea deciziei No. 59/909, indicând pe autorii acestui fals, cerând suspendarea procesului civil și a se trimite afacerea falsului la instrucție;

Că Curtea de apel a respins această cerere pe baza art 170 din Proc civilă, după care recurentul a cerut proba cu martori spre a dovedi că agentul portăreilor și subcomisarul nu s'au dus la domiciliul său ca să a fișeze copia deciziei;

Că și această cerere a fost respinsă de Curtea de fond pe motiv că de oarece a fost respinsă cererea de suspendare nefiind nici un indiciu de seriozitatea falsului, nu se mai poate pe cale indirectă să se pună din nou în discuție aceeași chestiune deja rezolvată de Curte;

Considerând că după dispozițiunile art. 170 din Proc. civilă, când nu există acțiune publică deschisă pe cale principală pentru fals, ci numai partea face o alegațiune ca să obțină suspendarea procesului civil, această suspendare este facultativă pentru instanța civilă, iar art. 181 din Proc civilă prevede că instanța civilă apreciază și dacă găsește că sunt indicii de fals, atunci

va suspenda procesul civil; că după dispozițiunile articolului 173 din Proc. civ. și admiterea probei cu martori spre a dovedi că sunt indicii de fals, este lăsat la facultatea și aprecierea instanței;

Considerând că în speță, Curtea de apel constată în fapt că nu există nici un indiciu de seriozitatea falsului invocat de recurent, că în asemenea împrejurări, Curtea de fond respingând cererea de suspendare a procesului civil, cum și proba cu martori, n'a făcut decât să uzze de facultatea și de dreptul de apreciere ce-i sunt date prin sus citatele texte de lege, fără să comită prin această vre un exces de putere sau vre o violare de lege și prin urmare motivele de casare invocate sunt neîntemeiate;

Că astfel fiind recursul se găsește nefondat și ca a-tare urmează să fie respins;

Pentru aceste motive, Curtea respinge etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 27 Ianuarie 1910

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Moștenitorii Eckert cu Ministerul de finanțe

Timbru și înregistrare.—Prescripție începută sub imperiul legii vechi — Modificarea timpului cerut pentru a prescrie, prin legea nouă. — Aplicarea noii dispozițiuni. (Art. 91, al. 4 din legea timbrului din 1900; art. 98, al. 4 și 5 din legea timbrului din 1906; art. 1911 din Codul civil).

In principiu, prescripția nu constituie un drept câștigat de cât numai atunci când ea este împlinită.

Prin urmare, dacă, în cursul unei prescripții, intervine o lege nouă, care modifică timpul cerut pentru a prescrie, se aplică noua dispozițiune afară numai când contrariul ar fi prevăzut în mod formal prin noua lege.

Deciziunea 36/910. — Casată, în urma recursului făcut de Jean Eckert, Olga Eckert și Marta C. Jean, sentința Tribunalului Ilfov, s. III, No. 528/909, dată în proces cu Minist. de finanțe.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Gușerescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat Otulescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motiunii I:

«Exces de putere și violarea art. 91, al. 4 din legea timbrului 1900, greșită aplicare a art. 98, al. 4 și 5 din legea timbrului 1906 și, în fine, violarea art. 1911 din Codul civil.

«Tribunalul săvârșește un exces de putere, violează și aplică greșit suscitatele texte de lege, când nu admite prescripția de 3 ani, invocată de noi, contra taxelor de succesiune și amendă, de oarece succesiunea defunctului nostru părinte a fost deschisă în momentul morții sale la 4 Maiu 1903 și procesul-verbal al fiscalului de constatare și impunerea aceasta, este dresat la 22 Maiu 1909; adică după mai mult de 3 ani, cât se cere pentru prescripția și amenzii după art. 91, al. 4 din legea timbrului 1900. Se aplică greșit art. 98, al. 4 și 5 din legea timbrului 1906, care intervine în cursul duratei prescripțiilor ce începuse sub legea timbrului 1900, căci de și prin această lege 1906 se mărginește termenul prescripției pentru moștenitorii direcți la 10 ani, în ce privește taxele de moștenire, totuși ea nu-și poate avea aplicare pentru prescripțiile începute sub o lege anterioară, pentru că ar fi a se da un caracter interpretativ acestei legi noi, pe care nici le-

giuitorul nu i-l-a dat. Ar fi a se viola principiul neretroactivității legilor cari de altminterlea a fost consacrat și de legiuitorul din 1906 prin art. 102 și 103 din legea timbrului 1906, din cari articole rezultă că intenția legiuitorului n'a fost ca să se atingă vre o dispoziție din trecut. Tot ce începu dar sub legea veche, se va regula după legea veche și termenul de 3 ani cerut pentru prescripția legii timbrului 1900, deși împlinit în 1906, se regulează tot după principiile legii timbrului 1900 sub care a început. Tribunalul violează și art. 1911 din Codul civil care conține un principiu general și prin urmare în el găsim dreptul comun: că prescripțiile începute sub o lege veche se vor regula după acea lege sub care începu, cu toate că în cursul duratei prescripției începute, ar interveni o modificare a legii vechi, care să lungescă termenul prescripției. Cu atât mai mult se săvârșește un exces de putere și se violează art. 1911 din Codul civil și art. 102 și 103 din legea timbrului 1906 cu cât aceste texte conștănesc principiile de drept comun.

«Principiile puse de tribunal în regularea chestiunii de drept puse de noi n'ar putea să-și aibă loc de cât în cazul când legiuitorul ar fi dispozat prin legea din 1906, spunând categoric că înțelege, ca aceste termene noi de prescripție să se aplice și prescripțiilor începute sub legile anterioare».

Având în vedere că se constată din sentința supusă recursului, că prin procesul-verbal din 22 Maiu 1909, dresat de controlorul financiar și aprobat de Ministerul de finanțe, recurenții au fost condamnați să plătească fiscalului suma de 2152 lei, ca taxe successorale și 43/4 ca amendă, pentru că nu au declarat succesiunea rămasă dela tatăl lor, care a murit în luna Maiu 1903;

Că, în contra acestui proces-verbal, dânsii au făcut apel la tribunal, care admițându-l în parte a declarat prescrișă numai contravențiunea prin trecere de 3 ani dela expirarea termenului în care moștenitorii puteau să declare moștenirea, potrivit art. 91, al. 4 din legea timbrului din 1900 sub imperiul căreia s'a deschis succesiunea, precum și art. 98, al. 4 din legea din 1906 care menține aceeași prescripție în ce privește contravențiunea;

Că, însă, în ce privește taxele de înregistrare, tribunalul a înlăturat prescripția de 3 ani ce rezultă din vechea lege a timbrului, aplicând prescripția de 10 ani prevăzută prin noua dispozițiune introdusă prin art. 98 al. 6 din legea timbrului din 1906, relativ la taxele de înregistrare pentru succesiunile directe, întru cât prescripția care a fost începută sub imperiul legii din 1900, nu era împlinită la 1 Aprilie 1906, data punerii în aplicare a noii legi a timbrului;

Considerând că, în principiu și în mod general numai atunci când o prescripție este îndeplinită sub imperiul unei legi poate dânsa constitui un drept câștigat, dar nici de cum atunci când în cursul unei prescripții, intervine o lege nouă care modifică timpul cerut pentru a prescrie, în care caz se aplică noua dispozițiune, afară numai când ar exista o dispoziție contrarie formală în noua lege;

Că, în toate celelalte cazuri, prescripția cât timp nu e împlinită și când o nouă dispozițiune nu prevede formal acest caz este numai o simplă expectativă, iar nu un drept câștigat care să fi intrat definitiv în patrimoniul celui în favoare cui ea curge;

Că, așa fiind, cu drept cuvânt tribunalul a aplicat termenul de prescripție prevăzut prin noua lege din 1906, odată ce era constant că nu împlinesc cei trei ani de când a început a curge prescripția până la punerea în aplicare a noii dispozițiuni, care a mărit prescripția;

Că, dar, motivul I de casare fiind nefondat, el trebuie a fi respins;

Asupra motivelor III și IV:

III. «Nemotivare, omisiune esențială și exces de putere.

«Tribunalul nu se pronunță asupra cheltuielilor de înmormântare de lei 3000 ce am cerut în subsidiar, să fie deduse din activul successoral și nici nu se dă vreun motiv pentru ce înlătură această sarcină a succesiunii. Asemenea nu se pronunță și nici nu dă vreun motiv asupra probelor (acte și

martori) ce am cerut să aducem (în subsidiar) pentru aceste cheltueli de înmormântare (a se vedea partea finală a concluziilor noastre scrise din dosarul de fond). Această era esențial, fiindcă dacă se ținea seamă de ele și se pronunța, soluția procesului se schimba, cheltuelile de înmormântare fiind o sarcină a succesiunii, s'ar fi dedus valoarea lor din activ și astfel micșorându-se activul s'ar fi micșorat și suma la care am fost obligați câte fisc.

IV. Tribunalul săvârșește un exces de putere și nu se pronunță asupra tuturor actelor ce se găsec la dosar, enunțate în concluziile noastre scrise, cari le-au exhibat și în instanță în dovedirea sarcinei constatate prin inscripția dotală No. 3763 din 19'05 a Mariei Eckert soția defunctului A. Eckert (vezi concluziile noastre scrise) și nici nu motivează pentru ce înlătură aceste acte.

Având în vedere că se constată din concluziunile scrise depuse la tribunal, că recurenții au cerut să se deducă din activul succesoral cheltuielile de înmormântare pentru dovedirea cărora a cerut să aducă martori și acte; că, de asemenea, dânsii au mai cerut să se deducă din activ și creanța dotală a Mariei Eckert soția defunctului, invocând acte pentru stabilirea acestor datorii;

Că, tribunalul omite să discute și să se pronunțe asupra cheltuielilor de înmormântare, iar în ce privește creanța dotală, tribunalul o înlătură pe motiv că nu s'a prezentat contractul dotal;

Considerând că prin această procedură tribunalul a săvârșit un învederat exces de putere întrucât contractul dotal nefiind în mâna moștenitorilor, ci în mâna creditorilor, nu se poate pretinde ca moștenitorii să prezinte acest act ei putând face această dovadă prin alte mijloace ce le stă în putință;

Că, de asemenea, dacă tribunalul ar fi cercetat mijlocul de apărare referitor la cheltuelile de înmormântare, soluțiunea procesului ar fi putut să se schimbe;

Că, dar, tribunalul neținând seamă de aceste pretențiuni ale moștenitorilor a săvârșit o omisiune esențială și un exces de putere, așa că motivele III și IV fiind întemeiate, ele trebuie a fi admise;

Pentru aceste motive și fără a se mai discuta motivul al II-lea de casare, care este referitor la eroarea de calcul ce a făcut tribunalul când a scăzut unele sarcini din activul succesoral.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INFORMAȚIUNI

Toastul ținut de d-l profesor N. Basilescu la Banchetul «Curierului Judiciar»¹⁾

Domnilor,

Sărbătoarea de astăzi este sărbătoarea științei. «Știința este tot ceea ce știm», — zicea divinul Platon; însă printre ceea ce știm astăzi, — desigur că Fisica și Chimia par a atrage mai mult atențiunea noastră prin minunile ce au realizat. Grație lor, pe fiecare zi omul descoperă noi mistere în natură și fixând legile lor, el realizează progresele cele mai uimitoare.

Astăzi omul alunecă pe luciul mărilor cu iușeala vântului; gândul lui străbate în câteva clipe continente și oceane; cuvântul lui este auzit chiar la mii de kilometre, — iar descoperirea legii a viațiunii permite omului să se înalțe în văzduh zburând ca o pasăre ușoară în înălțimi vertiginoase. (Aplauze).

Și cu toate acestea nici una din invențiunile realizate de aceste științe nu se poate compara cu invențiunile făcute de om în domeniul științelor morale și politice. Priviți, într'adevăr, mărețul edificiu social în care omenirea de mii de ani își scurge viața, — și la adăpostul cărui, ea poate în pace și liniște cultiva artel și științele și realiza aceste minunate progrese. (Aplauze).

Ce invențiune se poate compara cu descoperirea Ideei de Stat, Ideei de familie, Ideei de proprietate cari formează pietrele unghiulare ale acestui măreț edificiu, — la edificarea cărui a colaborat și colaborează generațiuni succesive? (Aplauze).

Monumentul Dreptului Roman este neperitor, și el în veci va mărturisi prin vivacitatea sa eternitatea genului constructor al acestui divin popor. (Aplauze).

Dar ca fluviul care neconținț își primenește apele, Dreptul nu este nemiscător, el se adaptă neconținț la trebuințele perpetuu schimbătoare ale omenirii. Misiunea omului de Stat este a descoperi aceste trebuințe și de a pune Dreptul în acord cu ele. (Aplauze).

Iată, Domnilor, pentru ce vă rog să bem acest pahar în sănătatea omului de Stat și legislatorului Dissescu, care, în scurtul timp cât a fost reprezentantul Ideii Dreptului în țara noastră, a știut să aducă atât de adânci transformări în legislațiunea noastră. (Vii aplauze).

El a început prin a pune în acord Procedura codului civil cu nevoile actuale ale poporului român, simplificând-o, lămurind-o și făcând accesibilă tuturor o justiție promptă și sigură, — pentru că aceasta era reforma cea mai urgentă. (Vii aplauze).

Să-i urăm viață lungă pentru a ne putea da și reforma celorlalte coduri, ce de sigur astăzi se impune în mod tot atât de imperativ și urgent spre a le pune și pe ele în armonie cu nevoile vieții moderne, atât de multiple și de complexe. (Aplauze nesfârșite).

Amicul și colaboratorul nostru d-l G. St. Bădulescu, actual Prim grefier la Inalta Curte de casație, potrivit art. 6 din legea pentru organizarea Inaltei Curți de casație prin Decretul Regal No. 1612 din 1 cor a fost înaintat pe loc și asimilat cu gradul de Prim președinte de tribunal.

Prin această avansare Inalta Curte și d-l Ministru de justiție au vroit să facă un act de dreptate și să recunoască meritele d-lui Bădulescu care dela 1884 funcționează neîntrerupt în magistratură ca: ajutor de judecător; la 1886 judecător de ocol; la 1890 ajutor de grefier la Curtea de casație; la 1896 grefier; iar dela 1905 ca Prim grefier.

Felicitim pe amicul nostru pentru această bine meritată avansare.

În scrisoarea ce am primit din Veneția cu data de 28 Aprilie a. c. dela d-l Em. Porubaru și pe care am publicat-o în numărul jubilar, la pag. 286, strecurându-se două erori de tipar din cari una schimbă cu totul sensul ideii autorului, publicăm din nou acea scrisoare:

D-lui I. Cesăreanu, Prim-redactor al ziarului Curierul Judiciar
Sfimate confrate și amic,

Regret că nu pot lua parte la serbarea ce va avea loc, în ziua de 1 Maiu, după inițiativa Comitetului de redacție al

¹⁾ Acest toast n'a putut să fie publicat în numărul jubilar dela 6 cor., din cauză că a fost rădăcit ca manuscris în bărtii de către stenograful care a luat notele. Gerând ertare d-lui profesor Basilescu pentru această întâmplare, îl publicăm astăzi.

Curierului Judiciar, în onoarea meritosului d-voastră director și pentru aniversarea intrării valoaresei d-v. publicațiunii în al 20-lea an al existenței sale. Absența mea din țară s'a prelungit mai mult decât credeam și, cu toată dorința viună ce ași fi avut de a mă găsi, cu ocaziunea acestei îndolite serbări, în mijlocul d-voastră, timpul material nu mi permite a mă bucura de această plăcere.

Mulțumindu-vă pentru onoarea, ce mi-ați făcut de a mă invita la acest frumos jubileu, urez *Curierului Judiciar*, Directorului și Comitetului său de redacțiune, viață lungă și prosperă, neîntreruptă și neobosită activitate pentru desvoltarea din ce în ce mai mult a vieții noastre juridice.

Suntem într-o epocă în care noțiunea dreptului a pătruns așa de adânc în toate ramurile activității omenești în cât nu poate fi operă mai utilă, la o națiune tânără și în plină desvoltare a civilizațiunii, cum este națiunea română, decât aceea de a face, prin respândirea cunoștințelor juridice, ca această idee a dreptului, care devine din ce în ce mai mult regulatoarea supremă al raporturilor dintre indivizi ca și dintre națiuni, să ajungă a fi patrimoniul tuturor claselor sociale.

Vă trimit dar o frățească salutare și vă rog a mă considera ca prezent la serbarea d-v.

Veneția, 28 Aprilie

Em. Porumbaru

Dăm cu plăcere loc următoarei scrisori ce am primit din partea primului nostru abonat d-l I. Cohen-Lănarul proprietarul cunoscutei case de bancă Elias Ios, Cohen din București mulțumindu-i pentru măgulitoarele cuvinte ce ne adresează și rugându-l a ne scuza că am omis a-l ruga să fie un toast din partea abonaților reprezentanți ai Comerțului și Industrii.

Iată acea scrisoare :

Mult stimute d-le Codreanu,

De și singur, din breasla negustorească, am asistat cu mult interes și plăcere la sărbătorirea ilustruului Director al «*Curierului Judiciar*», sărbătorirea ilustruului Director al «*Curierului Judiciar*», sărbătorirea în același timp și jubileul de 20 de ani de la crearea ziarului dv.

Dacă alături cu numeroasele cuvântări de ocaziune ale maestrilor științei Dreptului și corifeilor baroului, s'ar fi permis obscurului negustor să închine câteva cuvinte la această înălțătoare serbare, iată ce ași fi spus :

Negustor din tată în fiu de aproape două secole, știu prin mine însu-mi, câte neajunsuri și pagube însemnate suferea comerțul cinstit, din cauză că înainte vreme, nu existau mijloace de cercetare asupra celor ce se petreceau în birourile clienților, nici în daravile acelor ce solicitau creditul piefei pentru înlesnirea negoțului, întreprinderilor și trebuințelor lor.

Se întâmpla adeseori, ca din neștiință să mărim creditul unui vechiu client, tocmai în ajun de a înceta plățile, și neștiutori de cele ce se petreceau pe la tribunale, deschideam credite la negustori sau particulari căzuți în deconținută sau gata a-și spulbera creerii.

De aci, pagube disproportionat ce nu se puteau compensa decât cu dobânzi prea mari. De aci, sfiala și neîncrederea, afaceri restrânse și încetușarea spiritului de inițiativă.

A trebuit ca un tânăr, simplu portărel de secție, însă ager, activ și cu adevărat îndrăgostit de țara lui, să se pătrundă mai mult prin intuițiune decât prin experiență, că într'un Stat unde lipsește acești trei factori : dreptate, cinste și încredere, propășirea economică este cu neputință.

A trebuit ca acest tânăr să-și sacrifice pâinea sigură a funcționarului public, pentru cea aleatorie a unei întreprinderi riscate, căci era combătută de argumente în aparență serioase și de persoane puternice.

Încrezător în viitorul țării lui, acest tânăr îndemnat și de magistrați integri și juriconsulți de prima ordine a creat «*Curierul Judiciar*» cu listele de proteste, sechestre, execuțiuni, vânzări, falimente, etc.

În urma acestei întreprinderi atât de utile societății, el nu și-a putut agonisi pentru dânsul averi, nici proprietăți ; în schimb, a făcut comerțul cinstit un serviciu ce nu se poate calcula în cifre și a contribuit la consolidarea creditului și la alegerea neghinei din grâu. «*Curierul Judiciar*» a desco-

perit timp de 20 de ani și continuă a descoperi toate manoperile dolosive a rău intenționaților, leșenilor și celor avizi de viață înbelșugată fără muncă sau bătea de cap.

*Grație publicațiunii operațiunilor de notariat și urmăririi numai mica noastră Casă de Bancă a putut reîntra în acest interval de 20 ani în posesiunea mai multor sume cari se urcă la peste 30000 lei. Aceste sume erau de mult îngropate în Comptul de «*Profitie și Pierderis*».*

Dar nu numai aci s'au mărginit foloasele aduse de ziar. Sub conducerea neobosită a ilustruului lui Director, articolele, studiile juridice și economice, conțenariile și analizele savante publicate de d-sa și de eminenții lui colaboratori, au îmbogățit cunoștințele noastre — cari n'avam timpul de citit cărți speciale — în doctrină și jurisprudență usuală ; în fine ne au învățat cum să ne ferim de greșeli păgubitoare și să ne păzim interesele.

Spre a manifesta recunoștința ce eu unul dătoz acestei publicațiunii periodice, am primit să vin eu modestul și necunoscutul la această strălucitoare serbare printre aleșii țării, ca să spun ilustruului d. Alexandrescu, Ioan Codreanu și eminenților d-sale colaboratori că efortările d-lor și-au îndeplinit țelul cu prisosință și să le aduc prinosul sentimentelor mele de vie grațitudine.

Scumpe Domnule Codreanu,

M'am hotărât cu greu să fi scriu ce se petrecea în gândul și sufletul meu pe când ascultam înălțătoarele cuvinte ale meșterilor cuvântului.

Dar, văzând că afară de d-l Barbu Păltineanu s'a vorbit prea puțin de noi comercianții și industriași m'am hotărât să fi scriu cele ce preced ca cum le-aș fi cuvântat.

Scuza te rog această banală și lungă scrisoare în considerația intențiunii de care a fost dictată și primește cele mai prietenoase salutări

6 Maiu, 1910

I. Cohen-Lănarul

Aflăm că peste câte-va zile se va pune sub presă o nouă lucrare juridică *Codul de procedură civilă*, adnotat de colaboratorul nostru d-l Em. Dan.

Lucrarea va apare într'un volum format 8° de aproximativ 1000 pag. și va cuprinde : «*doctrina franceză, genezează și română, jurisprudența română de la 1865 la zi, expunerea de motive, rapoartele raporturilor Camerei și Senatului și desbaterile parlamentare complete*».

A apărut : *Novă Lege a Curței de casație și justiție, adnotată cu modificările anterioare, motivele, desbaterile parlamentare, modificările aduse de comitetele delegaților, textele articolelor vechi modificate etc.*, de d-l C. Tunesu, avocat. **Prețul 2 lei.**

De vânzare la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept române și streine.

A apărut p. II, vol. IX, din *Dreptul civil* de d-l profesor D. Alexandrescu, care cuprinde : *Societatea, Mandatul, Comodatul și Imprumutul*. Prețul 7 lei, p. II ; iar volumul complet lei 17.

Acest volum se va putea expedia tuturor celor ce vor trimite costul prin mandat postal la *Curierul Judiciar*, care furnizează volumele Alexandrescu, și orice cărți de drept, broșate sau legate după dorință, la fel cu cele furnizate anterior.

A apărut : *Judecatorul de ocol ea ofițer de poliție judiciară* (legea din 28 Decembrie 1907, pusă în aplicare la 1 Maiu 1908), de d-l *Iulian Teodorescu*, profesor de drept penal, procedura civilă și criminală pe lângă Facultatea de Drept din Iași, magistrat.

Tipărindu-se un număr foarte restrâns de exemplare, amatorii îl vor comanda de urgență.